

Сәттілік!!!

физикалық карта

Африканың физикалық картасы

Географиялық орны

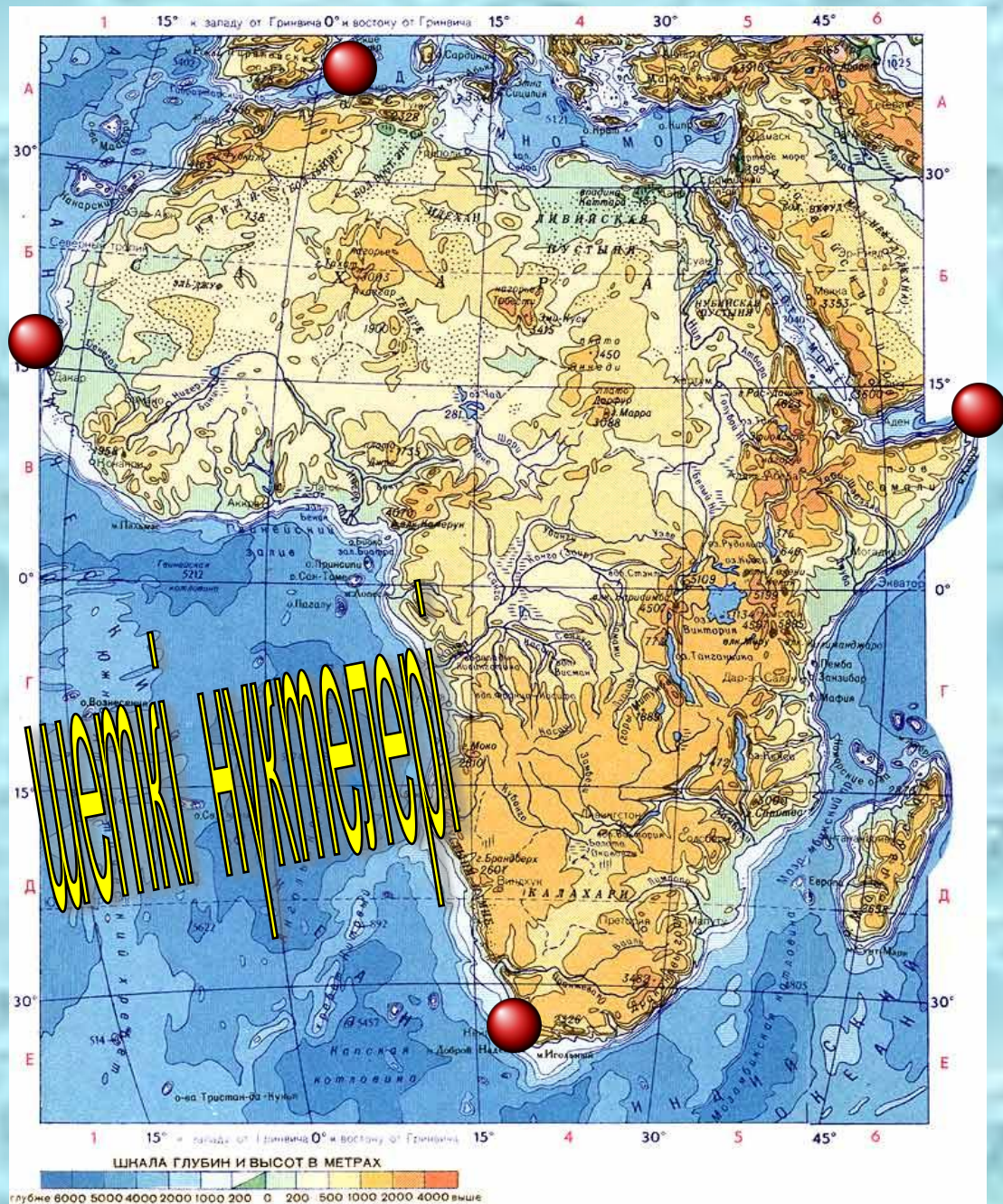
Африка оңтүстік жарты шар материктері қатарына енгенімен, оның көпшілік бөлігі солтүстік жарты шарда жатыр. Екі тропик шеңберінің аралығында орналасқандықтан материкке күн сәулесі мол түседі, сондықтан Африка Жер шарындағы ең ыстық материк болып саналады. Африка материгі Евразиямен тығыз байланысты: оларды тек **Қызыл және Жерорта** теңізі бөліп тұр. Африка-Жердің, Евразиядан кейінгі көлемі жағынан екінші үлкен материгі. Оған қарасты аралдарды қоса есептегендегі ауданы -30,3 млн. км², аралдарсыз -29,2 млн. км²

1. Солтүстікте-Эль-Абьяд

2. Оңтүстікте- Игольный

3. Батысында- Альмади

4. Шығысында- Рас Хафун

Африканың халқы және елдері

Сабақтың мақсаты:

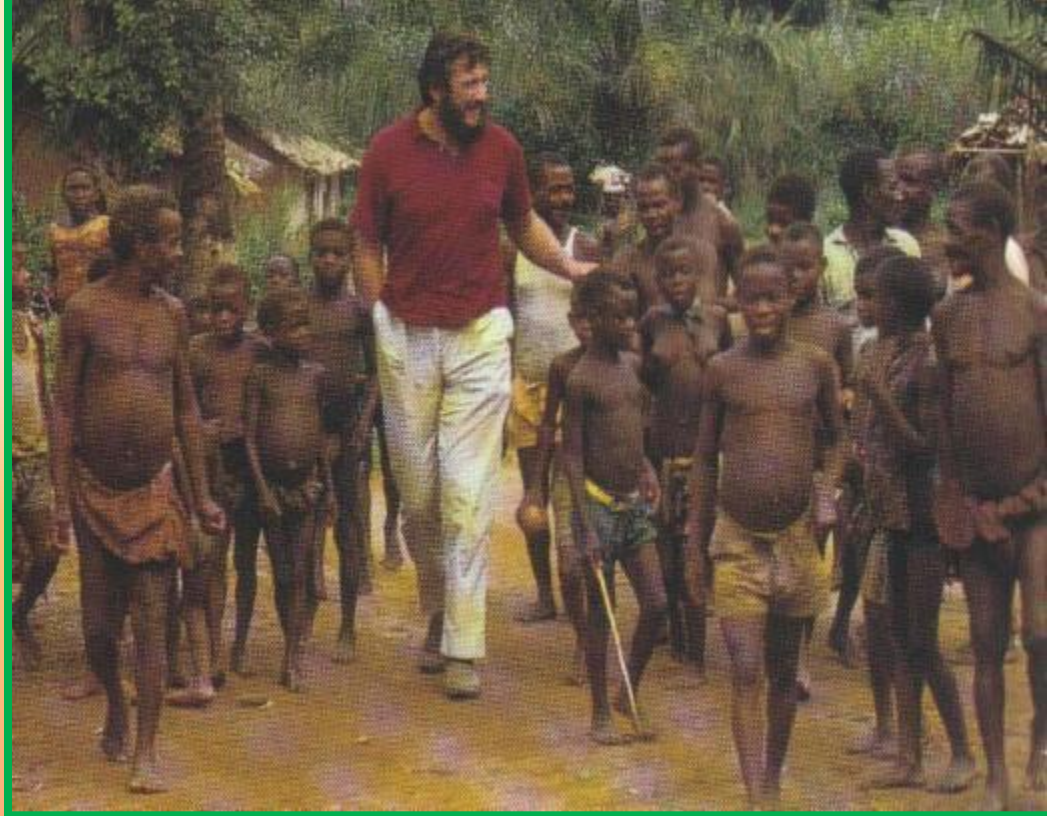
Африканың халқы мен елдері туралы білімін қалыптастыру, барлық нәсілдердің бірдей екеніне, олардың сырт кейіптері жағынан ғана айырмашылығы болатынына көзін жеткізу.

Африканың қазіргі кездегі халқының саны 1 млрд 30 млн астам .
Материк халқының нәсілдік, тілдік және ұлттық құрамы өте күрделі Африкада Жер шарындағы негізгі үш нәсілдің де өкілдері кездеседі. Африка байырғы халқын саны жағынан басым экваторлық нәсілдің өкілдері құрайды. Материктің көп бөлігінде Сахарадан оңүстікке қарай таралған негрлер мекендейді. Эфиопия таулы қыраттарын мекендейтін эфиопиялықтар мен негр тектестердің арасынан шыққан өтпелі нәсілге жатады. Еуропалық тектестер нәсілге жататын халықтар Африканың солтүстігі мен оңтүстігінде тұрады. Әр халық тобына өзіндік тіл тән, жалпы алғанда 700 жуық жергілікті тіл бар

Тутси, хими	Солтүстік Африка саванналарында мекендейді. Ең бойшаң халық.
Пигмейлер	Экваторлық ормандарда мекендейді. Бойлары ең аласа халық.
Нилоттар	Ніл өзенінің жоғары және орта ағысында, шығыстағы көлдер маңында тұрады.
Бушмендер мен готтентоттар	Калахари шөлін қоныстанған.
Эфиоптар	Эфиопия таулы қыратын мекендейді.
Арабтар, берберлер	Солтүстік Африканы мекендейді.
Француздар	Жерорта теңізі жағалауында тұрады.
Африканерлер, ағылшындар	Оңтүстік Африкада тұрады. Нидерландыдан көшіп барғандардың ұрпақтары.

Пигмей

ЭКВАТОРЛЫҚ ОРМАНДАРДА ӨМІР СҮРЕТІН
МАТЕРИКТІҢ ЕҢ ҚЫСҚА БОЙЛЫ
АДАМДАРЫ-ПИГМЕЙЛЕР

A central blue circle is surrounded by five other circles of different colors: orange, purple, white, pink, and green. Each circle contains text in Kazakh. The background is a light orange gradient.

**Батыс
Африка**

**Солтүстік
Африка**

**Африка елінің
тарихи-
географиялық
аймақтары**

**Орталық
Африка**

**Оңтүстік
Африка**

**Шығыс
Африка**

63-сурет. Африканың аймақтары мен елдері.

- *Елдері. Африка ежелден – ақ ғылым мен мәдениеттің ошағы ретінде белгілі. Африка жеріндегі Египет, Эфиопия, Гана тәрізді тәрізді ежелгі мемлекеттерде қолөнер, сауда, құрылыс ісі өркедеп, дүниежүзілі мәдениеттің дамуына айтарлықтай үлес қосқан.*

- *Солтүстік Африка елдері.*

Жерорта теңізі жағалауы мен Сахара шөлінің солтүстік бөлігін қамтиды. Солтүстік Африка аймағының құрамына Алжир, Либия, Египет, Марокко, Батыс Сахара, Тунис елдері кіреді.

Африканың аймақтары мен елдері

Африканың аймақтары мен елдері

Батыс, Шығыс және Оңтүстік Африка елдері.

• Батыс Африка елдері.

- Кабо-Верде
- Сенегал
- Гамбия
- Гвинея – Бисау
- Гвинея
- Сьерра-Леоне
- Либерия
- Кот-д-Ивуар
- Гана
- Того
- Бенин
- Нигерия
- Буркино – Фасо
- Нигер
- Мали
- Мавритаия

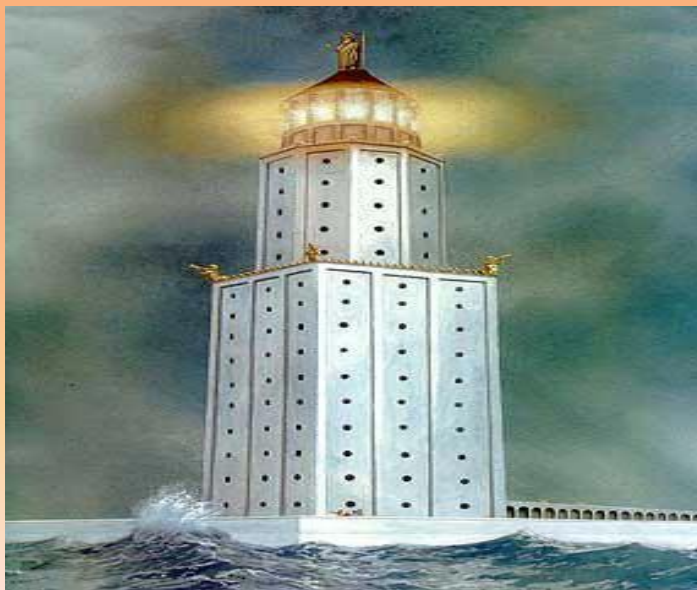
• Шығыс Африка елдері.

- Судан
- Эритрея
- Эфиопия
- Джибути
- Сомали
- Уганда
- Кения
- Руанда
- Бурунди
- Танзания
- Замбия
- Малави

- *Оңтүстік Африка елдері.*
- *Намибия*
- *Ботсвана*
- *Зимбабве*
- *Мозамбик*
- *Оңтүстік Африка Республикасы*
- *Свазиленд*
- *Лесото*
- *Мадагаскар*

Аймақтағы алдыңғы қатары елдердің бірі – Оңтүстік Африка Республикасы шаруашылығының даму дәрежесі жөнінен дүние жүзінде жетекі орындардың бірін иеленеді.

Египеттегі ежелгі пирамидалар, Александрия шам-шырағы (маягі) “Әлемнің жеті кереметінің” қатарына жатады.

Жерорта теңізінің жағалауындағы ірі портты қалалар: Касабланка, Рабат, Александрия, Триполи, Алжир, Тунис

Үйге тапсырма

Мазмұндау. Кескін картаға Африка халқының орналасуын түсіру.

**Сабак аяқталды!
Сау болыңыздар!**

